

Begrebet ”finanskrise”, i krise!

Hvis et begreb kan være i krise, så må det være begrebet ”finanskrise”

Begrebet ”finanskrise”, i krise!	1
Krisebegrebet er altså for upræcist.....	2
Alle politiske fløje har tilbøjelighed til at reducere samfundet til økonomi	2
Økonomiens realitet bør sættes ind i en bredere realitet	3
Ideologi er mere end ideologi.....	3
Økonomi er mere end pengeøkonomi	3
Statens rolle	3
Når løsningen bliver sin egen modsætning	4
Den store fortælling.....	4

Det bruges for meget, der er gået inflation i det, og så modsiges det fx af, at kurserne på mange børser aldrig har været højere.

Begrebet ”krise” bruges til gengæld for lidt i forhold til en række økonomisk betingede problemer, der truer med at underminere selve meningen med den måde, som økonomien anskues på.

Krisen er der altså, men det, der er i krise, er en bestemt økonomisk rationalitet, der præger den moderne samfundsstruktur med institutioner¹.

Finanskrisen er stort set væk på vore breddegrader². Det fri marked svømmer her i billige penge. Udlandet betaler for at låne den danske stat og de danske boligejere. Alligevel investeres der relativt få af de billige penge i dansk realøkonomi, hvorfor især vor humane kapital kunne bruges bedre.

I Sydeuropa betales der andre renter³ for at låne på det internationale penge-marked, hvorfor markedsøkonomien udnytter arbejdskraft og realkapital endnu dårligere henede⁴.

¹ <http://www.spiegel.de/politik/deutschland/altkanzler-helmut-schmidt-sieht-eu-institutionen-in-der-krise-a-902711.html>

² Det kan godt være, at alverdens kapitalværdier igen nu har nået historiske højder, dvs. prisinflationen på kapitalværdier er på sit højeste i historisk forstand, og krisen er på den måde tilsyneladende væk igen. Men der er en stor risiko for, at de falder igen, på trods af eller på grund af al den gæld som staterne har sat sig i for at redde de frie markedsværdier:

<http://www.spiegel.de/wirtschaft/unternehmen/aktien-anleihen-immobilien-die-billionen-blase-a-902662.html>

³ Den spanske stat betaler i øjeblikket 4 % for at låne på det internationale lånemarked.

⁴ Spansk økonomi er i recession:

http://economia.elpais.com/economia/2013/05/30/actualidad/1369900279_270424.html

Hvis penge er efterspørgsel, så kan det siges, at de gigantiske inflationsværdier, der oversvømmer hele den europæiske finansielle sektor, slet ikke slår sig ned i realøkonomien. Man har finansiell bobleøkonomi, gigantisk købekraft, som ikke giver sig udslag i realøkonomisk efterspørgsel på fx det spanske arbejdsmarked, hvor ungdomsarbejdsløsheden er på 57,16 %.

Generelt mangler der ikke penge. Der er uoverskueligt meget finansiell kapital i verdensøkonomien⁵. Det er i realøkonomien, at der skrives på likvider, penge til at arbejde i hænderne på mennesker med behov og ønsker.

Krisebegrebet er altså for upræcist

De økonomiske problemstillingeres gyldighed handler om konkret kontekst sammenholdt med de generelle perspektiver og begreber der anlægges. Udfordringen er fx at afgrænse og identificere selve økonomien, til forskel fra resten af samfundet med omverden, miljø, samt det at se den meget store palet af mangfoldigt differentierede problemstillinger, der gælder omkring økonomien, der også omfatter mere end pengeøkonomien.

Det politiske system og dets fagøkonomer har tilbøjelighed til at forklare samfundet, som om det kan forstås entydigt ud af pengeøkonomien. I klassisk marxistisk forstand hedder det sig, at kulturen er en overbygning på økonomien, og at kulturen, resten af samfundet, kan udledes af og forklares entydigt ud fra basis, økonomien. Denne fundamentalisme lider venstrefløjens sociale forståelse under, lige som liberalisterne også forveksler økonomien med den højeste nødvendighed.

Alle politiske fløje har tilbøjelighed til at reducere samfundet til økonomi

Men der findes økonomiske problemer, og så findes der andre problemer, fx det, at man ikke kan se det, når man kun orienterer sig økonomisk. I den forstand er der ikke bare gået inflation i økonomien. Der er tale om en tilstand, hvor man synes at tænke, at hvad den ”fattige økonomiske forstand” ikke forstår, det findes ikke for den ”fattige økonomiske forstand”, og hvad der ikke findes for den ”fattige økonomiske forstand”, det findes slet ikke!

På den måde forveksler den ”fattige økonomiske forstand” realiteten med sin egen.

Der er brug for evnen til at ”mentalisere”. Det kalder psykologerne evnen til at reflektere sig selv i en social realitet.

Det alt for rigide lighedstegn mellem økonomi og realitet har indfundet sig der, hvor grænserne for gyldigheden for de kun økonomiske problemstillinger burde stå.

⁵ De nyeste rapporter over verdens rigdom taler om mere end 100 billioner US\$.
<http://www.thewealthreport.net/The-Wealth-Report-2012.pdf>

Økonomiens realitet bør sættes ind i en bredere realitet

Det handler bl.a. om at afgrænse pengenes gyldighed som udtryk for værdi. Økonomerne kan fx ikke finde ud af at identificere prisstigningerne på kapitalværdierne som inflation, og samfundet har af samme årsag ikke noget gyldigt udtryk for social værdi i begrebet ”den økonomiske vækst”!⁶ Men alligevel tales der i enhver sammenhæng om den økonomiske vækst.

Det siger noget om, hvordan krisebegrebet kan fortsætte sin uforpligtende flugt hen over det moderne samfunds beskrivelse af problemerne. Med forsøget på at skabe klarhed med krisebegrebet opstår mørket.

Især kristne har blik for den overdrevne tro på økonomisk vækst. Med udgangspunkt i deres egen gud ser de, at der kun er begrænset mening i troen på evig økonomisk vækst.

De troendes kritik implementeres ikke bredt i samfundskritikken, og reduceres til privatsfærens domæne, selv om troen på den økonomiske vækst er mindst lige så dogmatisk og langt mere udbredt, forklædt som realisme.

Ideologi er mere end ideologi

Hvis krisen bl.a. skyldes, at samfundets orienterer sig ud fra en forkert form for indrangering af problemerne i forhold til hinanden, fx ud fra en markedsfundamentalistisk liberal eller marxistisk distinktion mellem basis og overbygning, så er krisen ikke kun ideologisk. For hvis samfundet ikke kan løse sine problemer, netop fordi det orienterer sig alt for økonomisk, så er det et konkret problem, der måske nok skyldes ideologi, men som altså faktisk handler om meget mere end ideologi, trosfrihed og økonomi.

Økonomi er mere end pengeøkonomi

Begrebet økonomi kan differentieres. Økonomi er mere end pengeøkonomi. Pengeøkonomien kan indskrænkes. Der kan sættes grænser op for markedet. Det kan fratages sit monopol på et at være stedet, hvor problemerne skal løses, for, selv om det er kættersk at skrive, så er markedet netop ikke det eneste sted, hvor værdierne skabes.

Statens rolle

Statens lovkrop med administration og udøvende magt er rammen om markedsøkonomien, og må genopfinde sig selv som sådan. Staten kan andet end at servicere markedet.

⁶ <http://www.arbejdsforskning.dk/pdf/art-191.pdf>

Når løsningen bliver sin egen modsætning

Rigtigt meget, af det der figurerer som aktiver og vækst i pengeøkonomisk forstand, er udtryk for sygdom og tilbageskridt. Sygdom skaber omsætning i sundhedsindustrien, og den økonomiske omsætning af det økonomiske systems forudsætninger skaber omsætning, som alle helst ville være for uden, set ud fra alle andre parametre end de pengeøkonomiske.

Den hellige økonomiske vækst, målt i BNP'et, dækker over både funktion og dysfunktion. Hvad der figurerer som løsningen på alverdens problemer, det er i mange sammenhæng selve sygdommen.

Den store fortælling

Fortællingen om at bare finanserne klarer sig, så skal det nok gå, den er falsk. Tysk kapital succes er ikke resten af Europas. Spørg sydeuropæerne, hvor deres stater har nedlagt sig selv for at redde banker og finansindustri.

Samtlige stater i verden er forgældede⁷, og det kan kun lade sig gøre, fordi et sted mellem 21 og 32 billioner US\$ er akkumuleret i verdensøkonomiens sorte huller. Mindre end 100 000 mennesker sidder på ca. 50 % af verdens skjulte finansielle aktiver og ca. en tredjedel af verdens samlede finansielle aktiver. Mindre end 9 millioner mennesker sidder på mere end 80 % af verdens finansielle kapital. Det beviser, at succes for den ene på det fri markeds betingelser på ingen måde er alle andres⁸.

Den store fortælling, om at den enes succes på det fri marked er identisk med alle andres, har muligvis solgt godt hos markedets vindere, og hos dem, der har levet med troen på at ende op som de heldige. Men budskabets markedssucces kvalificerer det ikke som sandt.

Fortællingen har sejret ad helvede til. Derfor er der krise.

⁷ <http://www.spiegel.de/flash/flash-26720.html>

At least a third of all private financial wealth, and nearly half of all offshore wealth, is now owned by world's richest 91,000 people – just 0.001% of the world's population. The next 51 percent of all wealth is owned by the next 8.4 million, another trivial 0.14% of the world's population. http://www.taxjustice.net/cms/front_content.php?idcat=148

⁸ <http://ing.dk/artikel/124235-det-nye-oligarki-sidder-paa-verdensoekonomien>
http://www.taxjustice.net/cms/front_content.php?idcat=148

Another reference point is Credit Suisse's global wealth estimate for mid-year 2011, which is probably the most comprehensive and most recent estimate of global wealth. It puts total global wealth at \$231 trillion, including financial assets and non-financial assets (principally housing and land) at market value 40. Credit Suisse does not offer a figure for offshore holdings but the ratio of this \$231 trillion figure to TJN's \$21-32 trillion figure headlined above is roughly 1:10, supporting our view that our new estimates are reasonable and conservative.

Andre artikler af samme forfatter:

<http://arbejdsforskning.dk/artikler.asp?forfatterid=3>

Indbetaleadresse for bitcoin: 1EVqbZQ6EEC6Dr1VVm7mcWjZyNCNU1eKRr

Teksten her er senest revideret d. 30/5 2013